

Exercici 3. La ciutat i el fet urbà

[2,5 punts]

Criteris de revisió:

3.1.

(1 punt)

Tal com es recull a l'enunciat de la pregunta, l'estudiant hauria d'esmentar fins a 4 criteris a considerar (0,25 punts cadascun).

- **El nombre d'habitants:** pot semblar un criteri clar perquè una aglomeració urbana sigui considerada ciutat en lloc de poble, tot i que no a tot arreu hi ha unanimitat a l'hora d'establir el nombre mínim d'habitants. A Espanya es considera ciutat qualsevol nucli a partir de 10.000 habitants. Als Països Baixos les ciutats han de tenir, com a mínim, 20.000 persones, 5.000 a Bèlgica i a Àustria, 2.000 a Portugal, a França i a l'Argentina.
- **La concentració:** és una característica dels centres de les ciutats; en un espai reduït s'hi concentren molts habitants, habitatges, activitats, etc. Hi ha una densitat elevada. Però en alguns barris residencials, formats per cases unifamiliars, tenen una estructura discontinua i aïllada, i es consideren també ciutat, encara que la densitat és baixa. Al contrari, en el medi rural a vegades s'hi observa, també, un hàbitat concentrat i dens. Es tracta, doncs, d'un criteri cap cop menys decisiu per determinar el fet urbà.
- **L'activitat econòmica de la població:** mentre que les activitats que es fan als nuclis rurals estan relacionades bàsicament amb el sector primari, la ciutat es pot caracteritzar per la diversitat d'activitats dels seus habitants, amb predomini de les ocupacions vinculades a l'administració, els transports, el comerç, la indústria i els serveis més variats. Tot i aquesta definició, és veritat que alguns ports pesquers o algunes localitats cerealístiques o olivereres del centre i del sud d'Espanya són pobles grans o ciutats rurals.
- **L'organització i la influència territorial:** a més de les funcions econòmiques, la ciutat n'arriba a concentrar moltes més (administratives, polítiques, culturals, etc.), que la converteixen en un centre de poder i també de creativitat i d'oportunitats de tota mena. Gràcies a aquesta centralització d'activitats i de funcions, la ciutat aglutina fluxos (o mobilitat de persones, de productes, de capitals, d'idees), de manera que és fàcil que les ciutats es converteixin en nodes molt ben connectats mitjançant moltes vies de comunicació i altres mitjans de transport.
- **L'arquitectura i urbanisme:** en general, els edificis alts i les avingudes llargues i amples es localitzen a les ciutats. Les grans aglomeracions urbanes se solen expandir més ràpidament que els pobles, que no creixen.

- **Els estils de vida i de les relacions socials:** Si bé actualment els mitjans de comunicació tendeixen a homogeneïtzar els estils de vida i les formes que adopten les relacions socials, en general, les ciutats es caracteritzen perquè hi ha més tolerància i dinamisme, per més possibilitats pel que fa a les relacions socials i personals (tot i que també un anonimat més gran).
- **La concentració de funcions:** les funcions que predominen en una ciutat són determinades per les activitats i les professions que exerceixen els habitants.

3.2.

(1 punt)

- a) Es valora la ciutat com a convertida en mercaderia pel fet que les seves relacions cada vegada es mercantilitzen més, és a dir, en què els bens, els serveis, les idees o fins i tot les persones esdevenen objectes de comerç, com un producte que es pot comprar i vendre. S'imposa l'especulació i les relacions de mercat per damunt tota la resta. Progressivament, la dimensió social de la ciutat va quedant més deixada de banda, sense que es tingui en compte la planificació (0,25 punts).
- b) Quant a problemàtiques, s'esmentaran 3 que poden ser, entre d'altres (0,25 per a cadascuna; 0,75 en total):
- Manca d'accés a l'habitatge
 - Expulsió econòmica de part dels residents per no tenir possibilitat de fer front a les despeses.
 - Increment exorbitant del preu dels lloguers.
 - Manca/deficiència creixent de serveis i equipaments.
 - Accentuació dels fenòmens de gentrificació.

3.3.

(0,5 punts en total; 0,25 per a cadascuna)

Caldrà esmentar dues d'aquestes iniciatives o bé d'altres que pugui proposar l'estudiant i que el corrector consideri coherents amb el que demana la pregunta.

- Increment de l'oferta de promoció d'habitatge públic, sigui en règim de propietat o de lloguer.
- Millora de la cooperació publicoprivada en la dotació d'equipaments i serveis urbans.
- Promoció de mesures per al manteniment dels veïns als nuclis històrics que més poden patir els fenòmens de gentrificació.
- Manteniment del comerç de petita superfície i de proximitat.